Учѣте ся брати мои
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Свого не цурайтесь.

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда

И сила
и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Рôкъ III. Шамокінъ, Па. Четвергъ 31-го Жовтня 1895. Число 34.

Вôдъ Редакціи.

Щобъ наша „Свобода“ стала интересною для всѣхъ Русиновъ-Американцѣвъ, то потреба, щобъ нашѝ Братя зô всѣхъ плейзôвъ подавали намъ точнѝ и правдивѝ вѣсти, якъ найчастѣйше. Найважнѣйше, то вѣсть про те, якъ робота йде, яка платня, кôлько треба робôтниковъ новыхъ, кôлько есть въ тôмъ, або въ тôмъ плейзѣ нашихъ Русиновъ? Кôлько есть Братствъ, кôлько членôвъ; коли мітінґи вôдбувають ся, що радять на мітінґахъ; якѝ порядки въ рускôй громадѣ — хто зôставъ скалѣченый въ фабрицѣ и т. д. Все то можуть намъ нашѝ письменнѝ Братя списати — або головнѣйше и телеґрафічно донести, а мы за телеґрафъ заплатимо на мѣсци.

Редакція.

Шамокінъ 31. жовтня

Черезъ нашу байдужнôсть мы ще позаду.

Дальше.

Початокъ бувъ дуже добрый. Дорога була рôвна, вытичена до розвитку и укрѣпленя руского духа, рускихъ силъ, рускихъ рукъ до дѣла коло свого сласного дѣла; першѝ піонеры рускои еміґраціи черезъ свои терпѣня, гоненя, переслѣдованя, що мовчки зносили съ христіяньскою покорою, протерли широкій шляхъ вôльности и безпечности для будущого поколѣня, загнаного бѣдою и злиднями сюда изъ старого краю. Своєю кровію назначили першѝ рускѝ патріоты дорогу до фабрики и на тренахъ, по котрыхъ везесь сырый матеріялъ, богато, богато пролилось свѣжои рускои крови — бо не оденъ зôставъ забитый пôдъ колесами лькомотивы.

Помимо такъ прикрыхъ и не причетныхъ часôвъ для Русина еміґранта, то все таки було жите, рухъ руского патріотизму, братньой любови, бôльше якъ нынѣ.

Отъ возьмѣмъ одинъ прикладъ нынѣшнои байдужн сти, а колишньои дбалости. Нынѣ якъ де подиблешь въ якôмъ плейзѣ Русина, що мае американьскѝ паперѣ, то съ певностію що изъ тыхъ старыхъ еміґрантôвъ, а мѣжъ тыми, що опôсля прибули незнайдешь анѣ одного, котрый бы поставъ ся мати право тутейшого горожаньства.

Мы зъ нашои стороны, уважаемо задуже важну рѣчь брати американьскѝ паперѣ и чимъ найскорше ставати горожанами вôльными на вôльнôй землѣ, а не бути погордою у другихъ и вѣчно носити огидну назву „ґрінора“.

Мы знаемо напевно, що нашѝ люде охочо пôйшли бы за нашою радою и порадою и каждый постаравъ бы ся о право горожаньства, наколибъ, на нещасте, одинъ другого не баламутивъ, не зводивъ и незбивавъ зъ пантелику. Въ каждôмъ плейзѣ знаходять ся люде зъ поривомъ до поступу, освѣты — але подиблешь и такихъ, що свои краєвѝ, глупѝ понятія о свѣтѣ, о людяхъ ставлять высше всякои правды и на все новѣтне, просвѣтне глядять байдужнымъ окомъ и свое „най буде якъ бувало“ не далибъ за нѣщо въ свѣтѣ. И такѝ то забобоннѝ балваны и живѝ речники пристарѣлыхъ дурницъ и утопій, найбôльше псують во всякôмъ поступовôмъ и просвѣтнôмъ дѣлѣ.

Я одного разу мавъ нагоду особисто прислухати ся розмовѣ нашихъ людей взлядно постараня ся о американьскѝ паперѣ.

Отсю розмову подаю дословно до перечитаня хвальнымъ абонентамъ „Свободы“.

— Иванъ. Здоровь куме Миколо - - а куда се такъ квапно спѣшите?

— Микола. Та отъ зôбрало ся насъ кôлькоро та идемо взяти гамариканьски паперѣ, бо днесь можна ихъ на кортѣ дôстати. Кажуть люде, що се придасть ся а зашкодити не зашкодить; усе съ паперами може мати чоловѣкъ смѣлѣйше ту око, якъ безъ нихъ.

— Иванъ. Та бо то куме, мовлявъ той, не такъ оно во свѣтѣ йде якъ вы собѣ мыслите и якъ вамъ де ктось балакавъ. Послухайте но вы мене, а не пожалуете и ще до того подякуете. Тра знати, що жаденъ „Отче нашъ“ выговореный дѣдомъ на кермешѣ не йде до неба и що не все правда що въ селѣ гуторять — та чи вамъ тотѝ — мовлявъ той оне американьскѝ паперѣ дадуть вамъ ѣсти, чи що? Оть, видите, я въ протягу трехъ лѣтъ уже на четверту, мовлявъ той оне, капетуляцію, въ Америцѣ и безъ найменьшого кусника паперу живу, роблю и хлѣбъ ѣмъ тай не безъ того що и до краю кôлька стôвокъ пôславъ. А вамъ забагаеть ся, отъ мовлявъ той оне, якихсь тамъ ще американьскихъ паперôвъ. Подумайте но вы собѣ: чи мало паперôвъ лишили мы въ дома пôдъ полицею на снѣдане мышамъ, то зъ староства, то зъ ґербецирку, то вôдъ штрайґапту? Може не правда, куме, якъ мовлявъ той на оне, що черезъ тіи паперики въ старôмъ краю, мусѣли я и вы и такъ другій, третый, втѣкати до Америки? Ще и туть хочете набрати якого лиха, та безголовя черезъ американьскѝ паперѣ? Я чувъ на власнѝ мои уха, же треба присягати и вôдрѣкати ся цѣсяра, краю, рôдного села, власной жѣнки, коровы, и тыхъ кôлька пацятъ та овечокъ що ще ребрами свѣтять по батькôвскомъ подвѣрю. А ну слибъ васъ тамъ жандармъ злапавъ съ такими пеперами, то думаете що не пахлобы вамъ Ивановою хатою, гарештомъ и шибеницею?!...

Такими и другими подôбными дурницями начинена голова нашого Миколы, похилилась на сторону Ивана, а тіи грошѣ, що мавъ заплатити за паперѣ, пôйшли на піятику у сальонисты Словака, котрый сказавъ що: „pre rusnakoch až na druhy rok budu rozdawac paperi“.

Дальше буде.

СПРАВЫ СОЮЗА.

Симъ посвѣдчаю, що дня 25. жовтня с. р. одержавемь чекъ на $77.00 вôдъ О. Нестора Дмитрôва, секретаря „Союза“, котрѝ то грошѣ зволили ласкаво сколлектовати на „Народный Дôмъ“ Вп. п. К. Констанкевичь и А. Федькова на слѣдуючихъ печахъ, приналежныхъ до Шамокінъ:

Excelsior, Pa.	$14.05
Enterprise, Pa.	13.85
Hickory Ridge, Pa.	35.04
Hickory Swamp, Pa.	14.06
Разомъ:	$77.00

Юрій Хилякъ
касіеръ „Союза.“

Прим. Редакціи: Ту першу складку с. р. на такъ важну цѣль якъ „Народный Дôмъ“ витаемо зъ великою радостію. Если мы хочемо нашу роботу покласти на трѣвки пôдвалины, мусимо горячо взятись до збираня складокъ на „Народный Дôмъ.“ Нашѝ священники схотять ласкавô поучити зъ амбоны людей, вже въ найблизшу недѣлю, щобъ при слѣдуючôй пейдѣ можь зарядити коллекту на бôльшу скалю. Въ слѣдуючôмъ числѣ „Свободы“ подамо имена уповажненыхъ коллекторôвъ.

LOOK OUT!

Въ тыхъ короткихъ двохъ словахъ е богато сказано, о чôмъ може особисто переконати ся той, хто перечитае отси нашѝ рядки зъ початку до кôнця. Сли намъ стало терпеливости писати, то тымъ легше выстарчить черезъ кôлька минутъ перебѣгнути окомъ и переконати ся о правдѣ, о котрôй тутъ говорить ся и котрои пôзнане нашими краянами вельми намъ на серцю лежить. На семъ свѣтѣ, черезъ котрый переходимъ живачи и стараючись о насущный хлѣбъ въ потѣ чола, доки другѝ не зложать нашихъ безвладныхъ рукъ на холодну грудь — истнуе вѣковѣчна боротьба правды зъ брехнею, свѣтла зъ тьмою, свободы зъ неволею, богатства зъ бѣдою, справедливости зъ кривдою, святого права зъ слѣпою силою. Въ сей вѣковôй боротьбѣ бувае и такъ, що груба сила переможе право, безправіе преодѣлае справедливôсть, тьма заслонить свѣтло, бѣднôсть корить ся богатству, брехня побѣдить правду — але лишень на хвилину, бо чи заразъ, чи пôзнѣйше свѣтло прожене тьму, правда побѣдить ложь и якъ олива усе выйде на верхъ, бо брехнею можна перейти свѣтъ, але назадъ брехнею варнути нѣколи не вдасть ся.

Власне теперь переживаемо мы Русины въ Америцѣ таку добу переваги брехнѣ надъ правдою. Найлучше объяснимо нашу тезу, або положене евангелскимъ глаголомъ:

„Одинъ господарь, каже божественный нашъ Спаситель Христосъ, зъоравъ, обробивъ свое поле и посѣявъ якъ слѣдъ золотодайну пшеницю въ крѣпкой надѣѣ, що въ свôй часъ взôйде и выдасть стократный плодъ за его мозолу и працю. Наколи клонивъ ся день къ вечеру и заходяче сонечко ховалось за горы и боры пращаючись зъ землею — вертавъ сей працьовникъ зъ батькôвской нивы домôвъ зъ веселымъ серцемъ, зъ радôстною душею, зъ погôдными думками на свѣтле будуче, на плôдный урожай, на богатѝ жнива. Але въ тую саму нôчь, въ котрôй працьовникъ хлѣборобъ змученый и знеможеный дневною полевою роботою, спавъ якъ найсолодшимъ сномъ не пречуваючи нѣякого лиха, вийшовъ его тяжкій ворогъ сусѣдъ на его ниву и посѣявъ злобною рукою мѣжь пшеницю непотрѣбный и шкодливый кукôль.“

Такъ само тяжкій ворогъ и сусѣдъ посѣявъ кукôль обману и облуды мѣжь чисте зерно правды и добра кинену на оброблену, зъ тяжкимъ трудомъ, руску американьску ниву невтомыми руками рускихъ щирыхъ патріотôвъ и ихъ потомъ щедро орошену.

Продолжене на 2-ой сторонѣ.

SVOBODA

(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at 144, South Franklin str; Shamokin, Pa. of each week by the Svoboda Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$10.00

" " Six months. " 6.00

All comunications should be addressed to:

"Svoboda" Printing Office
144 S. Franklin, str,
Shamokin, Pa.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю....... 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To "Svoboda" Printing Office
144 S. Franklin, str.
Shamokin, Pa.

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Shamokin, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. Gr. Chylak
Olyphant Pa.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. Nestor Dmytriw
Mt. Carmel, Pa.
P. O. Box. 599.

Продолженє зъ первой стороны.

Тяжкій ворогъ, запродавши совѣсть, душу и честь за кôлька російскихъ копѣекъ, наявшись въ наймы за грошѣ, почавъ сѣяти мѣжь мало що просвѣщенный рускій сельскій людъ, що зъ Угорскои и Галицкои Руси прійшовъ сюда шукати кавалокъ хлѣба. Богато, а богато простодушныхъ и легковѣрныхъ далось намовити пустыми и въ брехню обвитыми обѣцянками и опинились въ кутахъ темноты, обману, обскурантизму и въ паутинѣ пристарѣлого, спорохнѣлого бізантизму яко тако звязаного наймичнымъ обручомъ російского деспотизму. Завзятый врагъ и перекинчикъ мѣжь здорове и чисте зерно правды, науки, волѣ и добра повною пригорщою сѣе куколь, обману, азіятского заслѣпленя и слѣпого послуху туземному божищу и гнобителю міліонôвъ людей.

Ворогъ не спить и де тôлько може, всякими способами силуеть ся притлумити самопôзнане національнои гôдности нашихъ тутъ рускихъ робôтниковъ, высмѣяти мало-руску мову, котру ученый славянскій свѣтъ подивляе черезъ еи милозвучность, черезъ невычерпане богатство еи пѣсень и черезъ великій скарбъ литературного матеріялу; выставити на смѣхъ людскій религійнй переконаня и мѣсцеви звычаѣ и обычаѣ Русинôвъ зъ Галичины и Закарпатскои Руси.

По рускихъ церквахъ, котрй були збудованй кервово запрацьованымъ грошемъ рускихъ майнерôвъ, а опôсля злодѣйскимъ способомъ перейшовшихъ въ руки тайныхъ детективôвъ платныхъ російскою поліціею тутъ въ Америцѣ — спѣвъ, котрымъ Русинъ любовавъ ся у рôдномъ краю вôдъ малои дитины и до котрого серцемъ и душею бувъ прилягъ. Нынѣ запроваджено монотонну речитативну гробову тяганину и бечанину по указу, пôдъ часъ котрои нарôдъ здорово храпить, бо не розумѣе анѣ слова набоженьства пôсля московского выговору. Недавно одинъ нашъ простолюдинъ выступивъ зъ царославія про те, що не чувъ николи спѣву о „Богородицѣ". Батюшка здивованый на се, каже ему: „та вотъ што ты неслішалъ, какъ хвалімъ Баґародіцу"? — „Ехъ pane prevelebny — bagarodica a „Богородиця" to nie vszytko jedno „baga" co inszeho i u nas se rodzi."

Отсе маленька вязаночка того куколю, що врагъ сѣе на руску-церковно-народну ниву ту въ Америцѣ и черезъ те спиняе всяку благородну працю коло поступу, просвѣты, добра и цивилизаціи меньшои нашои братіи. Теперь тотй перекинчики и здрадники народу, взялись буцѣмъ то на видъ гуманітарнымъ способомъ ловити въ свою сѣть нашъ робочій людъ черезъ заложене „Союза" на свôй ладъ.

Съ великимъ трудомъ и заходомъ, якъ всѣмъ звѣсно, заложили рускй патріоты и народолюбцѣ „Народный Рускій Союзъ" въ Америцѣ, котрый помимо вражихъ нападôвъ, днесь истнуе, вскрѣпляе ся, збôлшае ся и на диво и злôсть ворогамъ, а на пожитокъ и славу руского народу, прехорошо розвиваесь и въ короткôмъ ще часѣ, переконавъ ся нашъ робôтникъ о полезнôй его дѣяльности и о совѣстнôмъ выповненю той гуманітарной задачи, яку его высока и благородна цѣль на него накладае. Щобъ отже пôдкопати повагу сей народной щироруской институціи пôдкопати и всѣ заходы и мозолы народныхъ працьовниковъ и правдивыхъ провôдниковъ и другôвъ робочого люду на нѣщо обернути — противники Руси заложили и собѣ другій „Союзъ" щобъ пôдъ тою самою назвою скорше зловити въ свою сѣть необачныхъ и користати зъ нихъ для власнои, личнои цѣли.

Мы прилюдно заявляемо, що немаемо нѣчого проти закладачя и сто якихсь тамъ „Союзôвъ" — се въ Америцѣ вôльно, мы тôлько сповняемо нашъ обовязокъ и кличемо до нашихъ людей для ихъ пересторогы: „Look out!" — не дайте ся звести вы, котрымъ дорога власна душа, спасене вѣчне, народна честь и прадѣдня слава Русинôвъ, рôдна мова рôдный звычай и обычай! О вы, що хочете мати спокôй совѣсти, вôдпущене грѣхôвъ въ страшнôй годинѣ смерти, а для позôсталои родины певну запомогу, вписуйте ся лишень до свого „Народного Руского Союза". Сли прійде якій агентъ и буде намавляти васъ, щобъ пристали до „Союза", сей часъ запытайте ся: до котрого? Сли до свого, вступайте, сли нѣ, то покажѣть агентови, куда отвераютъ ся дверѣ вашои хаты. Вже часъ и крайна пора постояти зо свое и до свого горнути ся; вже часъ и пора показати свѣту и людямъ, що мы не дѣти, що мы дорослй и хочемо дбати про свое добро и бути вôльными Русинами и горожанами на вôльной американьской земли, а не сырымъ матеріяломъ для чужои шпекуляціи.

Гр. Гр.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Дописъ зъ St. Clair.

Славна Редакціо!

Мавбы я де-що написати и заохотити нашихъ Братôвъ Русинôвъ, щобы мали лѣпшу охоту горнути ся громадно до рускихъ Братствъ и до „Народного Руского Союза", поки ще чоловѣкъ здоровъ, щобы забеспечивъ ся на дальше жите; для того упрашаю уклонно Славну Редакцію, щобы були ласкавй помѣстити у „Свободѣ" моихъ пару слôвъ, що гевъ коло насъ случило ся 15. сего мѣсяця.

Ишовъ оденъ рускій чоловѣкъ до St. Clair зъ одного плейзу о 1 милю вôддаленого вôдъ St. Clair.

Той нещасный чоловѣкъ мавъ троха въ чупринѣ, якъ то звыкле наши люде роблять пôдъ недѣлю коло 10 г. вечеромъ. Пяный чоловѣкъ ишовъ колѣевъ, а надъѣхавъ ѣнджай и поломавъ му одну ногу потрепавъ голову, що ледви очи задержали ся въ головѣ. Такъ нещасный покалѣченый смертельно лежавъ, а збѣгли ся люде и дали знати его газдови, де бувъ на бордингу. Прійшовъ газда и газдыня и его шваґеръ, тай мы пытаемо ся, що будуть дѣлати зъ нимъ? А они вôдповѣли, що они не знають, що будуть дѣлати. Мы казалисмо имъ взяти его домôвъ, але они вôдповѣли, що они его до гавзу не возьмуть. Ще и покалѣченый мôгъ проговорити, и просивъ на милость божу, що вôнъ мае ще грошѣ въ кишени и що вôнъ заплатить газдови за перетримане, поки его до шпиталю не одошлють. Надармо була просьба, бо его не взяли. Прійшовъ також айрижскій священникъ, щобы выслухати св. Сповѣди, та щожь зъ того, коли той нещасный, не знавъ по анґлицки. Казавъ священникъ газдамъ телеґрафовати по руского священника, але они и того не зробили, тôлько забрали ся, тай пôйшли собѣ спокôйно домôвъ. И такъ лишивъ ся нещасный, ажь пôзно въ ночи вôдвезлисмо его до шпиталю до Pottsvile, тай чути, що ще жіе, але що зъ того, хотьбы выздоровѣвъ остане калѣкою на цѣле жите. Той бѣдачиско зъ Угорской Руси; у старôмъ краю мае жену и двое дѣточокъ.

Одже такъ любй Братя, — еслибы той чоловѣкъ бувъ заплативъ 50 цнт. до Братства, а 50 цнт. до „Союза", вмѣсто, щобы мавъ бувъ того доляра пропити у салонѣ, тогды численный рускій нарôдъ поднявбы бувъ покалѣченого и нимъ бувъ бы заопѣкувавъ ся до остатнои годины жития.

Для того горнѣть ся всѣ Братя пôдъ прапоръ Матери Руси, поки мы еще здоровй; щобысмо ся не ганьбили, щобы не пôйшла о насъ сумна вѣсть, якъ пôйшла теперь. Бо еслибъ мы були одного серця и однои мысли, мы бы були въ Братствѣ, тай и въ „Союзѣ" — тогды не треба бы було описувати такихъ сумныхъ вѣстей.

Андрей Гербутъ

Американьска Русь.

Jersey City, 20 Октобра.

Тутъ и на околицю робота йде незгôрше, лишень то лихо, що люде западають, хорують и въ коротцѣ умерають на такъ званый тифоѣдъ.

Того самого дня коли се пишу, померъ тутейшій парохіянинъ и членъ Братства Теодоръ Стенъ, родомъ изъ села Ганчова въ 30 томъ роцѣ житя, позоставивши молоду жѣнку и одну дитину. Покôйникъ бувъ се чоловѣкъ спокôйнои натуры и богобôйный. Память праведного съ похвалами и вѣчная ему память.

Тутейша руска гр. кат. церковь св. Апостолъ Петра и Павла, зôстала, за старанемъ О. Гр. Грушки и прихожанъ, въ прекрасный способъ помальована такъ зô двору, якъ изъ середины.

Не тôлько Русины споглядають зъ задоволенемъ и гордостію на свою прехорошу церковь, але и чужонародовцѣ хвалять и въ тутейшихъ американьскихъ газетахъ стояло: що Руска церковь есть оздобою и окрасою не тôлько цѣлои улицѣ, але и цѣлои части мѣста. При кôнци сего мѣсяця буде наша церковь обсаджена деревцями то есть; липами и тополями карляйнеками.

Радимо нашимъ краянамъ, котрй хочуть вертати зъ своихъ плейзôвъ на родину, то есть: до краю, най николи не выбирають ся ѣхати треномъ, котрый приходить до Jersey City и New York въ ночи, наколи не мають тутъ кревныхъ, або знакомыхъ. Причина сей пересторогы есть така:

Приѣдешь пôзно вечеромъ и незнаючи якъ далеко Jersey City вôдъ New York-у, а не маючи нѣкого знакомого, попадешь ся брате въ злодѣйскй руки нôчныхъ шпекулянтôвъ, котрй обдерши тебе до голого, покажуть куда плысти до старого краю черезъ широке море безъ шифкарты, а твои пакунки вôдбере польскій цловый урядъ пôдъ „zaborem awstriackym."

Правдолюбъ

ДНѢСТРОВИ КРУЧѢ.

О. Федьковича.

IV.

Не вѣрила я нѣколи въ чуда, ажь на Марусиныхъ заручинахъ довелось и менѣ чуда видѣти, и то не одно, але ажь двое наразъ!.. Перше те, що Маруся зовсѣмъ якъ обмѣнена стала: и смѣє ся и жартує, и коло Омана ластить ся и зъ Оманихою по свѣтлици гуляє, а то такъ, що ажь Оманъ дивувавъ ся, та неначе то нѣбы зовсѣмъ подобрѣвъ. — „Таже я знавъ", каже, „що ты моя Маруся розумна! — за тожь тобѣ позволю, щобы ты и свою Настю-зъ-собовъ взяла, абы тобѣ зъ разу не скучно було. — А ты подемь, Насте?"

„ „И въ пекло бадичку, якъ вы скажете" ", водповѣла я, цѣлуючи его въ руку. — „Но, но", каже Оманъ, „не журись, небого, мы и за тебе не забудемо!"

Хиба се не чудо було? — А друге чудо? -- Але нехай уперъдъ, розкажу, за кого Марусю заручили.

У нашôмъ селѣ бувъ дверникъ-удовецъ. Петро Клѣщукъ звавъ ся, чоловѣкъ богатый, крепкій, у середныхъ лѣтахъ, не поганый, але трохи собѣ, якъ то кажуть, калѣка на голову.

Отже сему якъ и вроилось зъ пребогатымъ Оманомъ посватати ся, та доти не дававъ му супокою, ажь доки сей на решпѣ не приставъ. — И не трудне му було дѣло зъ Оманомъ, бо Оманъ его любивъ и поважавъ, а то за те мабути, що Клѣщукъ бувъ честный чоловѣкъ, котрый бувало на свою славу дує, якъ на дорогій камѣнь, щобъ и запороха на ню не впала, не то що.

А у Клѣщука бувъ лишь одинъ сынъ, Никифоръ звавъ ся, парубокъ хорошій-прехорошій, веселый, жартôвливый, а при тôмъ такій то вже собѣ хитрый, та розумный, що его навѣть и жиды боялись, не то що. — бо якъ стане тобѣ бувало словами мастити, харамана пускати, то тобѣ навѣть и самого рабина въ дурнѣ пошле. — А якъ прійшовъ и вôнъ на заручины, а гостѣ — уже такой гарно закрохмалені — стали кождый свое галакати, тогды я и кивнула на него, та й кажу: „Якъ думаете, Никифорку? — що буде зъ сихъ заручинъ?" — „ „Те, що ты сама схочешь, Насте!" " каже вôнъ моргнувши на мене хитро. — „Я?! — Охъ Боже мôй свѣте!... таже я бы за Марусю и душу свою дала!..."

„Дай менѣ лишь твое серденько, и то не даромъ, ...е у перемѣну за мое! бо я тебе люблю, Насте!..." — „ „Никифоре!..." " — „Не ...нь ся, Насте, але подай менѣ бѣлу свою ручку, бо и ты мене любишь, се я давно знаю! — А за Марусю не журись; Маруся пôдъ моевъ опѣкôвъ!.. — „ „А Тимофій" " — „Тимофій мôй побратимъ, однако якъ братъ рôдный. — Се менѣ вдалось Маруси шепнути до уха, якъ у комнатѣ прибиралась, а ты побѣгла була чогось до старои у комору." — „ „И якже ты думаешь се зробити?" " — „Се вже моя жура, Насте! — Лишь тôлько тобѣ скажу, що якъ прійде мôй пôсланецъ зъ розказомъ до васъ, тогды робѣть усе такъ, якъ вôнъ вамъ казати-ме?" — „ „А тоѣ пôсланецъ хто буде?" " — „Баба Гапа, що у насъ теперь доматарує. — Хиба не ридарь зъ себе?" — Я зареготалась, вôнъ мене стиснувъ, тай подѣвсь межи гостѣ, а я думала, що мене ангелы по воздухахъ носять!... Се було друге чудо. — А чудотворецъ хто?...

V.

Се дѣялось заразъ по зеленыхъ святахъ, а на Петра мало бути весѣля, такъ оба сваты собѣ урадили. — Тымъ часомъ баба Гапа трохи не що-днины до насъ прибѣгала, нѣбы то де-що порадитись, або чого тамъ позычити, або такой такъ вôдвѣдати. — А чудата се баба собѣ у страха була, неначе та сотоне!... що страшна, що суха, ротъ вôдъ одного уха до другого якъ у вороны. одно плече и одинъ клубъ высшій вôдъ другого, очи каправі, зубы якъ граблѣ, ноги довгі, предовгі якъ у бузька, а то такъ, що якъ крокъ ступить, то тобѣ треба три; а якъ собѣ ще бувало гирбу на короткомъ цибусѣ закурить, та на голову турецкій фезъ убере, то вже тобѣ и три ночѣ ме снитись, не то що. — А якъ бувало до насъ прибѣжить, то неначе то фуркало увезды шатне ся: и въ хатѣ ѣй новно, и въ свѣтлици, и въ коморѣ, и межи курами, и межи качками, лишь межи трюхи боялась, бо старый индикъ якъ разъ зъ неи фезъ ухопивъ, то мы всѣма ледви вôдоймили. — А якъ улетить бувало въ хату, то вже и на старôй Оманисѣ ручникъ поправляе, и на Маруси коралѣ перевязує, и мене кулакомъ штовхне, и зъ котомъ цѣлюесь, и таке залопотить, що хата жужмомъ пôде, а Оманиха або въ огородъ утече, або до пасѣки пôде, або де-небудь, абы лишь вôдъ бѣды спастись.

Такъ она однои Суботы до насъ прилетѣла якъ сорока, а скоро Оманиха вышла зъ хаты, такъ она заразъ до Марусѣ въ ухо: „Тимофій вышовъ!"

Маруся такъ и стрепнулась!...

„ „И дежь — вôнъ?" " — пытае.

„За Хрестаремъ коло днѣстровои кручѣ тебе завтра по полудню дожидатиме, — завтра-жь Недѣля, отже выпросись у старои, та прійди туда зъ Настевъ. — А хоть стара бы и не пустула, ты однако прійди, бо вôнъ тобѣ буде ждати!"

На се увôйшла Оманиха въ хату, а Гапа заразъ до неи такъ и прискипалась: „Голубко, любко, зазулько! — якіжь, то вже ягоды зродили пôдъ Хрестаремъ!... якъ волоскі горѣхи!..."

„ „Я ихъ ще сего лѣта и не видѣла..." "- каже Оманиха, а Маруся заразъ похопила:

„Я мамо пôйду завтра по полудню зъ Настевъ, тай наберемо! — Добре мамо?"

„ „А яжь бороню?" " — каже Оманиха — „ „лишь абы васъ не покортѣло купатись, бо хрестаревій кручѣ погані безоднѣ, вже не одного чоловѣка присеали до дна, що и нинѣ пошоку зъ него нема. — А тѣ потопельники, кажуть, чатують на живі люди, абы ихъ у свое товариство загорнути!..." "

„Та цурь имъ!" кажу я, — „хиба мы не купаемось що днины у нашôй млынôвцѣ, абы насъ мало у погані кручѣ кортѣти?"

„ „Вода свою жертву править" ", каже далѣй Оманиха. — „ „Та абы васъ также не кортѣло, на тôй Хрестарь лѣзти, бо скала погана, непевна, головна, нависла надъ самовъ кручевъ Днѣстра, неначе то она хоче кождои хвилинки у безоднѣ плесо штрикати!..." "

„Най собѣ штикае здорова", каже я, „а намъ до неи яке дѣло?" — Отъ погуляемо собѣ годинку, наберемо ягôдъ, тай взагодѣ домôвъ!"

„ „А знаете, дѣти", проводить Оманиха далѣй, — „ „по чому ту жасну скалу Хрестаремъ назвали? — по тыхъ хрестахъ безъ рахубы, що люди по шпиляхъ, та маковицяхъ понакладали. — Бо бувало, якъ хто у кручахъ утоне, то люди заразъ и хрестъ святый на якôмъ тамъ небудь шпили поставлять. — Нарештѣ не стало вже де и хрестъ класти, — отже й залишили тоту установу, хоть опôсля того, хто знае, кôлько тамъ ще душъ потонуло!... Вѣчная имъ память..." "

„Безъ похорону!..." жалуе Маруся.

„ „Безъ трунвы и безъ ямы!..." " каже Оманиха, утираючи слезы, — бо зъ пôдъ дна кручѣ нѣхто ще и косточки ихъ не добувъ!..." "

На се надôйшовъ старый Оманъ; усе втихло, навѣть Гапа не крутилась богато, але — моргнувши на Марусю — повѣялась домôвъ.

(Конецъ буде).

НОВИНКИ.

— Въ Сициліи, въ мѣсцевости Castania, арештовано минувшого тыждня Геатану Стомолѣ, оскаржену о труте дѣтей. Всипавши трутину до фляшки зъ виномъ, и змѣшавши разомъ давала дѣтямъ пити. О скôлько довѣдано ся, отроѣла она до теперь 23 дѣтей, котрі всѣ померли середъ страшныхъ мукъ. Коли звѣрску отруйницю ставлено передъ судъ, признала ся заразъ до вины, и заявила, що черезъ тое свое поступоване, хотѣла помстити ся за смерть своихъ двое дѣтей, котрі — якъ каже — були очарованй. — Зôбраный народъ хотѣвъ бабу линчовати, однакъ полиція оборонила ю.

— Въ Lorain, O. пôдчасъ посвященя каменя угольного пôдъ костелъ, заломила ся пôдлога, и много осôбъ впало до безменту. Одна дѣвчина забила ся на мѣсци, 10 осôбъ вôднесло тяжки, а 40 легкй раны. Однакъ мимо такъ страшнои катастрофы, посвященє зôстало докôнчене.

— На островѣ Крета въ Европѣ, позбирали ся банды розбôйничй, и цѣлыми ватагами нападають кого ся дасть и мордують. Шляхта и купцѣ здирають народъ до послѣдной нитки а радъ дивить ся на тое черезъ пальцѣ. Коли вже народъ не мае жадного способу до жития, кидає хату и иде въ горы, и мордує кого лишень удасть ся ему зловити. Островъ сей належить до королевства Греціи.

Фабрика шовку въ Mt. Carmel, Pa.

Минувшого тыжня приѣздили агенты фабрики шовку зъ Betlehem, щобъ оглянути мѣсцевôсть, чи бы не була пригôдна на фабрику шовку. По нарадѣ зъ виднѣйшима обывателями мѣста, узнали мѣсто за догôдне на фабрику. Фабрика мае стати за лѣгайскимъ дипомъ. Компанія фабрики мае дати на ту цѣль $35.000 а мѣсто $40.000 дорогою субскрипціи. На другій тыждень вôдбудеся въ „Opera House" въ Mt. Carmel великій митінгъ, де остаточно справа зôстане полагоджена.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Въ школѣ.

Учитель: „Если бымъ не мавъ очей, не мôгъ бымъ видѣти. — Если бымъ не мавъ ушей, не мôгъ бымъ чути. А скажи менѣ, Михасю, щобы то було, еслибъ я не мавъ носа?"

Михась: „Не мôгъ бы панъ учитель заживати табаки."

Добра познака.

— „По чôмъ познаешь старого когута?"
— По зубахъ.
— „Абожь когутъ мае зубы?"
— Ба! Але я маю.

Тета до сестрѣницѣ: „Знаешь Марисечко, я тебе такъ люблю, що все для тебе потрафлю знести."
— Охъ! якъ такъ тѣточко моя люба, то знесѣть менѣ яйце.

— Куме, вашй чоботы де?
— Пивъ цѣлу нôчь у Шмуля — а жидъ взявъ яко додатокъ до податку.

— Зôйшовъ ты, Иване, на псы.
— Коли неправда, бо люде кажуть, що на Ицкову суку, и кому-же туть вѣрити?

Иванъ до жида: „А бодай тебе, нехристе! та тота кобыла, котру я купивъ у тебе на ярмарку, здохла до двохъ днѣвъ."
Жидъ на тое: „Герсте! а то що знову за новини? Я тобѣ кажу, Иване, пôдъ великимъ хайремъ, и поставлю сто свѣдкôвъ, що она того у мене николи не робила."

Гей! тату! тату! — кличе сынъ до батька — не хлепчѣть зъ тôй керницѣ воду, бо тамъ песъ пили.

Нôчный сторожъ до піяка, опертого до муру: — Та чогожь стоите ту, а не идете спати?
Піякъ: — Ба! та чогожь менѣ ходити, коли всѣ домы крутять ся коло мене, и я чекаю на мôй, якъ надôйде, го я скочу до него, и не потрѣбую трудити ся хожденемъ.

H. ROHRHEIMER

South East Corner Sunbury and Shamokin Str.

SHAMOKIN, PA.

Найбôльшій складъ на цѣле мѣсто прерôжного рода убрань такъ для старшихъ, якъ и для дѣтей. Особлившу увагу звертаемо на убрания зимовй, котрыхъ велику скôлькôсть спровадивъ сими днями зъ найлѣпшихъ фабрикъ американьскихъ. Цѣны нечувано низькй, товары добрй — услуга чемна и ретельна.

Також посылае грошѣ до старого краю, дуже дешево и через найлѣпшй банки.

Продае шифкарты на найлѣпшй кораблѣ и по дуже дешевыхъ цѣнахъ.

Dr. F. J. MEEK,

Д-ръ МИКОЛАЙЧИКЪ

103 Shamokin, str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй хоробы совѣстно и въ коротком часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по английски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

НАЙСТАРША, НАЙЛУЧША, НАЙСЛАВНѢЙША

АПТИКА

есть безперечно

T. R. CLARKSON & CO.

Cor. Shamokin & Sunbery str.

SHAMOKIN, PA.

Всѣ докторы мѣжь котрыми и Д-ръ Миколайчикъ шлють свои рецепты и поручають всѣмъ тую аптику, де всѣ лѣки приготовляють ся совѣстно.

O. MURDZA & BRO'S.

О. МУРДЗА и БРАТЪ.

46. Second str.

MT. CARMEL, PA.

Тôлько оденъ рускій шторъ на цѣле мѣсто. Всякй товары найлѣпшого сорта. Услуга точна. Конѣ, якъ каты.

Купуйте люде у свого, вже час покинути жидов.

РУСКІЙ КОМ. ШТОРЪ

727 Commerce str.

SHAMOKIN PA.

Манажеры:

Михаилъ Лабовскій

Михаилъ Колодѣй

Всякй товары найлѣпшого сорта, дуже тунй

Родимцѣ! не спомагайте жидôвъ, але своихъ братôвъ!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ

ШТОРЪ

въ

ОЛИФАНТѢ ПА.

Пôдъ зарядомъ

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты. Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потребнй товары и всякого рода по якъ найтаньшôй цѣнѣ.

Каждый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашй ґаздынѣ най йдуть громадно! Нащо Юськôвъ, Шмулѣвъ помагати? Идѣть до свого.

9 W. CENTER ST.

SHENANDOAH PA.

ФАБРИКАНТЪ

Прапорôвъ (фанъ Хоруговъ, Одзнакъ

Часовъ, Шапокъ для Братствъ

Фана для парады зъ найлѣпшого єдвабу; чотыри и пôвъ черезъ шесть и пôвъ стôпъ со всѣма приборами $25, и 26.75

Прапоры больши зъ найлѣпшои матеріи по $32.00 $35.00 $45.00 и $50.00

Пишѣть по цѣнники и по пробу до:

R. H. MORGAN

9 W. Centre Str.,

SHENANDOAH, Pa.

Dr. JOHN SZLUPAS,

Office: 421 Penn Ave

Telephone: 1613.

SCRANTON, PA.

АПТИКА СЛОВЕНСКА.

Лѣчить всякй хоробы въ корôткôмъ часѣ и успѣшно.

Поручаемо сего доброго лѣкаря нашимъ братямъ Русинамъ.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

300

PEARL and MULBERRY str.

SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ

Недалеко лігайского діпа

въ

Mt. Carmel, Pa.

Поручае любымъ краянамъ свôй добре заосмотреный

ГОТЕЛЬ.

Пиво, горѣвка, ликеры и цигары найлучшого сорта.

Таный и выгôдный нôчлегъ.

Снѣдане, обѣдъ и вечера все свѣже, смачне и дешеве.

Попробуйте

D. SALEY

136, Morris str.

JERSEY CITY N. J.

Продае книжки рускй: **молитвословы, біблін, житясвятыхъ,** всякй популярнй научнй брошуры и другй рускй книжки.

JOSEPH WALLISCH

(Йосифъ Валѣшъ)

212 Lincoln Str.

SHAMOKIN, PA.

Найлѣпшій, найсолиднѣйшій и найтаньшій кравець на цѣле мѣсто.

Робить дуже ладно убраня нови, на весѣля, недѣлѣ, свята и на будни дни. Хто разъ у него купить убране, певно нѣколи до другого кравця не зайде, бо такъ полюбить его роботу, що и другому ще порадить зайти до него.

Спробуйте краяне, а не пожалуєте.

THE LYNDHURST,

Shamokin Str.

РУСКА РЕСТАВРАЦІЯ.

Єфремъ Лучковецъ

Иванъ Сѣкора

Мають завсѣгда дуже смачни на спосôбъ краєвый приладжени снѣданя, обѣды и вечеріи, тепли и зимни перекуски (lunch), пиво, горивкѣ, вина, лѣкеры найлѣпшого ґатунку.

Услуга пильна и солѣдна.

Памятайте на своихъ!

PETRO SERAFIN

Петро Серафинъ

424 Shamokin Str.

Рускій готель.

Мае пиво, віску и всякй другй здоровй напитки. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и солідна.

Вже часъ покинути чужихъ, а себе самыхъ пôдпомагати!

РУСКА ТОРГОВЛЯ

(Creek Store Company)

415 Shamokin Str,

въ ШАМОКІНЪ ПА

Поручае мѣсцевымъ Русинамъ и на околицю свôй богатый складъ всякого рода виктуалôвъ и майнерскихъ знарядôвъ.

Е тутъ мясо
И лопата,
Суть и скирнѣ
И гербата,

Перецъ, гвозды и кобасы,
Мука, крохмаль, солонина
Мыски, горшки всѣ овочи
Зеленина и сушенина.
Е чернушка,
Е петрушка.

LIACHOWICZ & FEINBERG

(Ляховичъ и Файнбергъ)

125 Shamokin str.

SHAMOKIN, PA.

Польско-литевскй зегармістры и ювілеры.

Всякй направы зегарковъ выконують точно, танно и въ коротком часѣ. Обручки слюбни, якъ хто купуе достае въ подарунку гарный будзѣкъ.

Стѣннй зегары дають на сплатъ.

I. B. YOUNG,

Кандидатъ на шерифа зъ партіи демократичнои. Чоловѣкъ честный, совѣстный; отъ Русинôвъ буде у всѣхъ справахъ пôдперати. Радимо нашимъ братямъ горожанамъ американьскимъ що бы якъ одинъ мужъ голосовали на сего чоловѣка.

JOHN GLOWA,

EXSELSIOR, PA.

Одинокій шторъ на цѣлый Exselsior ИВАНА ГЛОВЫ — Вже его не потребуемо захвалювати, бо каждый не вôдъ нинѣ его знае, а хто еще не знае, най зайде и купить, а певно не пожалуе. —

ЮЛІЯНЪ КОПЫСТЯНСКІЙ

Гаврілъ Малинякъ

Гуртовный складъ (Wholsale)

20 Market str.

SHAMOKIN, PA-

Мають завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку

Братя! заваляйте у своихъ.

LEADER & HAMILTON

напротивъ Рединьского діпа

SHAMOKIN, PA.

Великій складъ сукна найрожнороднѣйшого ґатунку на убрания такъ для женьщинъ, якъ и мужчинъ. — Котра женьщина хоче мати красну сукню нехай выберае собѣ матерію у Лѣдра и Гамильтона, а не пожалуе.

M. ROTHSCHILD,

642 E. Sunbury Str.

SHAMOKIN, PA.

Великій складъ всякого рода убрань. для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи шапки и всякй другй рѣчи того рода въ найлѣпшôмъ ґатунку, въ низькихъ цѣнахъ.

...лись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближняго люби, церковь посѣщай, Свободу читай,

Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ лютерію не грайте, тôлько грошъ щадѣть

Братя! намъ треба „Народного Дому", ану скинтесь по центови Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.